

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2, an
3 cor. 1/4 4-50 fl.

Pentru străinatate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/2 ar
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a două
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.Tot ce privește foata
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și adminis-
trațiunea „Unitatei”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbătă.

Dr. Vasile Hossu.

(Omul și opera.)

I.

În totul durerii generale, în jalea mare națională a zilelor acestora, când episcopul Hossu a închis ochii și sufletul său mare a trecut la cele eterne, nici un condeiu n'a caracterizat pe adormitul episcop cu atâta plasticitate, ca dl. Valer Branște în primul „Drapelului”, când a zis:

„Fără de a-și pierde legăturile firești cu poporul, pe care-l păstoria, a reușit să aibă astfel de legături în cercările diriguitoare ale țării și Monarhiei, cari dădeau greutate cuvântului său, oriunde l-ar fi spus. Bărbat de autoritate și trecere, cum — durere — astăzi nu avem pe al doilea.

Era o proprietate specială a firei sale și a temperamentului său norocos, care se știa mlădia fără a se încovoia, a se bucura de încredere și sus și jos, fără de a cădea în echivocuri, a cultiva pînții în tabere opuse fără de a veni în contradicție cu sine și ai săi. Aderent neclintit al desideratelor de viață proprie națională a poporului său, a urmat o tactică oportunistă, extrem de elastică, fără de a devia însă dela linia dreaptă, pe care i-o arăta scopul fix și stabil ce-l avea înaintea ochilor. Această artă a putut-o desăvârși numai nereclamând nimic pentru sine, ci totul pentru alții, pentru neam și biserică.

Bărbatul de eleganță mondială la începutul carierei sale, a devenit tot mai nepretențios relativ la persoana sa cu cât se urca pe scara, care îi deschidea tot cercuri mai largi de activitate. Viața lui bogată în roade a dovedit, că nu a căutat onorurile, de cari a avut parte cu îmbelșugare și legăturile distinse, cu cari se putea mândri, pentru sine, ci numai pentru ai sei. Din fiecare situație a căutat să stoarcă pentru biserică și neam totul ce putea, ferindu-se a-și închide calea prin postulate imposibile de realizat în situațiile date și astfel umblând după cele posibile, a reușit să realizeze multe pe cari le consideram imposibil de realizat.

Sunt însușiri aceste, pe cari nu le poate înveșmânta nime, celce nu le are dela Dumnezeu, cari nu pot fi acvizite, numai. Dacă ar fi fost vorba de o altă epocă, când s'ar fi putut valida în interesul binelui obștească omul, individul, cu legături, pretinții, putere de convingere, mai era și acel particular un om genial. Dar era cel mult omul situației, fără un program încheșat, decât cel dat de împrejurări, fără o țintă fixă, decât de-a mântui ce se poate, a exopera ceea ce se îmbie. Episcopul Hossu însă a fost însuși situația, programul, aspirația noastră și nădejdea. Când nime nu se mai putea clăti, episcopul Hossu — refugiul nostru la tuturor — prindea însuși drapelul în mână și deschidea altă cale de avânt. Când biserică noastră ajungea la principiul: Flere possum, sed invare non — mințea lui uriașă afla noi căi de desnodământ. Ca un beliduce genial, care nu se frânge, nici să sperie de nimic, el avea programul pururea gata pentru toate eventualitățile.

Atâtea adevărate succese am putut înregistra în acest scurt interval de 13 ani, cum niciodată istoria acestei biserici n'a arătat. Doar toate isprăvile noastre de un semisecol laolaltă calculate nu dau suma activelor prezentate de episcopul Hossu.

Și s'au făcut toate, fiindcă celce le-a făcut, a fost un trimis al ceriului, pe care Provedința l-a înzestrat d'acopo cu toate darurile, proprii căpetelor încoronate. I-a stat apoi necontentit într'ajutor, ca să se dovedească de atare cu deplină putere la înaintarea și înflorirea bisericii și poporului, în fruntea căruia l-a pus.

Două părăstase la biserică unită „Sf. Vasile” din București.

Jalea neamului, pentru marii și iubii săi mecenaii decedați, nu se mărginește numai în mijlocul acelor. Intre cari au trăit, ei ea trece peste muniți și peste văi: ajunge și întristează și sufletele acelor, cari nu i-au cunoscut, dar cari au auzit măcar de binefacerile săvârșite asupra neamului lor, sau poate au și simțit ei înșiși ajutorul lor în diferite ocașii și împrejurări critice.

Biserică română unită, mulțămită lui Dumnezeu, prin unirea ei cu biserică mamă a Romei, dela care multe veacuri o despărtașe vremile barbare și năvălirea ortodoxiei greco-slavone, a dat neamului românesc dela 1700 încoace, atâția bărbați cminești, cari prin învătătura lor strânsă cu o parsimonie dimitoare, au regenerat un neam întreg, carele, de voie de nevoie, mergea spre pierderea originii lui. După atâția Episcopi și Mitropoliți și alți preoți și fii credincioși ai acestei biserici, cari au lăsat fundațiuni, a căror sumă a creșcut până astăzi — intru cât știm — la vre o 20 milioane coroane, șirul acestor pioși mecenai să întinde spre bucuria și întărirea neamului întreg. Ne bucurăm de asemenea bărbați și-i cinștim până sunt în viață între noi, îi regretăm însă, și-i plângem când dispar dintre noi, fără ca să le putem dovedi până trăiesc, recunoștința noastră pentru cele ce au înfăptuit ei, în viața lor, pentru prosperarea bisericii și neamului lor și al nostru.

Iată de ce, după moartea lor, ne îndeamnă simțul datoriei de recunoștință, de a le ținea vie, în amintire, personalitatea lor măreață și de a le perpetua memoria lor prin diferite semne de stimă vizibile și îndemnătoare pentru urmași, și iată deci, motivul, care a făcut și pe credincioșii Români, ai bisericii unite din București, ca să servească câte un părăstas pentru cei doi mari decedați de curând ai bisericii noastre unite și ai neamului nostru, pentru: canonicul vicar Ioan M. Moldovanu și episcopul Vasile Hossu.

Cel dintâiu părăstas, pentru marele „Micu Moldovanu” s'a făcut din inițiativa festului său elev Ioan Bianu, azi profesor universitar și membru al Academiei române.

Părăstasul acesta s'a ținut în ziua de s. Ioan Botezătorul „om trimis dela Dumnezeu”.

Înainte unni public, ce nu mai încăpea în biserică „sf. Vasile”, după s. liturghie s'a

servit acest părăstas de cei trei preoți uniți cari avem în București: părintele paroh și protopop Dr. Ioan Bălan, protopopul Ioan Vanea și părintele pensionar Oprea din Armeni. Rugăciunile ca și cântările picase ale acestora, precum și ale corului Seminarului rom.-catolic local, care atât de bine esecută cântările românești rituale ale bisericii noastre, și ajutați și de doi cântăreți mireni cu voci foarte frumoase: un giangu și un inteligent învățator, stabiliți în București. — au mișcat până la lacrimi pietatea și jalea pentru marele defunct.

Părăste, părăstasului a precedat predica părintelui protopop Bălan, care cu textul din Evanghelia, — potrivit sărbătorii sf. Ioan, și care este și numele defunctului — „Fost'a om trimis dela Dumnezeu, numele lui era Ioan” a spus, cine era Ioan cel din Evanghelia și cine a fost Ioan, cei care a trăit între noi, pe cari noi l-am cunoscut, noi l-am ascultat, și care a ușurat la mulți multe suferințe și din a cărui fundațiune și pe viitor mulți din cei săraci, dar dornici de știință și ajutorarea neamului, se vor împărtași.

Al doilea părăstas, nu mai puțin duios, s'a ținut în Dumineca următoare (10.28 Ianuar), tot cu același măreție și pietate, pentru episcopul Vasile, a cărui viață plină de activitate și abnegație, a fost schițată în predica ocazională tot de părintele protopop Bălan.

Ca și la primul părăstas, tot așa și acum, se putea observa mișcarea plină de evlavie a numărilor ascultători, provocată de cântările și cuvântările funebre în cinstea și pomenirea acestor doi mari stâlpi ai bisericii și neamului.

Câți n'am dori să-i putem urma în faptele lor, dar nu putem fi toți alesi; ne

rămâne însă datoria să ne rugăm și noi pentru ei, rostind cu orice ocazie în veci amintirea lor!

*

Ce să Vă mai scriu din București? Timpurile, prin cari trecem, nu ne permit să mai vorbim și de politica; aceasta rămâne azi absolut numai în sama așa numiților factori responsabili, și de aceea nici nu V-am scris de mult din ale vieții noastre, în ce privește politica. De aceea, mă mărginesc la altele, cari ies din cadrul acestei politici. Voiam să Vă scriu despre un „comunicat” al Mitropoliei de aici, în care să vorbește de doi preoți „uniți”, cari au cerut să treacă la ortodoxie, dar am lesat ca despre aceasta să Vă scriu în viitor un articol separat și mai pe larg, ca și despre alte zăre de aici, cari au găsit motiv, din unele împrejurări actuale, a reînvia iar cuvântul de *unio* și *papiștaș* ca bătăie de joc la adresa Românilor uniți. Aici amintesc deorandă numai, că parca chiar în ciuda acestei atitudini batjocoritoare pentru biserica noastră din București, aceste biserici unite s'au totdeuna plin, și încă pe jumătate din creștini ortodoksi locali, cari aduc și daruri. Unul din aceștia cu oarecare stare materială, la ieșirea din biserică, unde a asistat la serviciul divin, în fața publicului a contribuit cu 100 fr. în scopul clădirii turnului, care încă ne lipsește, și să regretă mult faptul, că nu s'a clădit biserica mai spațioasă dela început, și de aceea și așteptăm momentul ca să clădim o a doua biserică, pentru care deja avem locul cumpărat.

Din zi ce trece, vedem că mulți ortodoksi Români de aici, cari de curiozitate au venit să vadă și să asculte liturgia, au prins dragoste de biserica unită, și dacă-i întrebă care-i motivul? Iată ce răspund: „Vedem că nu-i nici o deosebire în rânduiala

slajbeler și sărbătorilor, dar totuși observăm, o deosebire și anume: evlavie mai adâncă a creștinilor, cuvintele de rugăciuni și cântări mai respicute, mai rari și mai înțelese, vedem un popor împăstrățat, țărani și intelectuali cari împreună căută la strană, apoi predicele cari nu lipsesc nici odată, pe când în bisericile noastre lipsesc cu totul sau s'au țin foarte rar, iar intelectuali nostri nu s'au vad decât poate când s'au țin anumite Tedeum-uri la serbări naționale, sau ca distracție, la unele biserici cu coruri-concerte.

După parerea mea, acestor creștini bine voitori pentru biserica noastră și convingerea ce și-o fac singuri prin ochii lor, n'ar strica, ba ar fi chiar binevenită o carte istorică cât de sumară, dar din care să se poată vedea totuși destul de clar că nu este prăpastia așa de mare între biserica română de legea *ortodoxa greco-slavonă* și între biserica română de legea *„ortodoxă-latino-română”* a uniților, cum li-s'a scris de oare cari carturări de rea credință a celei de a treia lege „ortodoxia habotnicilor”.

Eu, cu o mai puțină competiție decât mulți, mă gândeam de mult să fac o asemenea scriere istorică, pentru noi de aici, și n'am renunțat la acest gând, dar deși tineri și cu mai mult noi cei bătrâni, siliți de multe împrejurări, în loc să prindem condeiul, tot amânăm scuzându-ne și mângâindu-ne cu acel „omni propune Dumnezeu dispune”.

I. Popescu-DELLARUFE.

Declarațiile lui Radoslavoff despre atitudinea Greciei. — Corepondentul din Sofia al ziarului „Berliner Tageblatt” s'a întreținut cu ministrul Radoslavoff, care i-a făcut următoarele comunicări: Ocuparea Saloniceului nu trebuie privită de

FOIȚA.

Serbări mărețe în Viena.

Despre seara de Crăciun aranjată de „comitetul de caritate al coloniei române din Viena pentru soldații români răniți” — vin a vă da seamă.

Sala cea mare a Rathausului a fost fixată de lume erau peste 3000 de soldați răniți și nerăniți în sală în sală. În mijlocul sălii este un podiu cu baldachin la spatele cărui este bustul Majestății Sale. Pe pod a fost floarea inteligenței române din Viena în frunte cu generalul-feldmarschal Leutnant Sandru și cu primarul Dr. Weiskirchner. S'a aprins luminările la un pom mare de Crăciun iar pe o masă s'au așezat darurile de Crăciun: turte, nuci, mere, cigarete bani etc. în săculețe de hârtie

Serbarea a deschis-o Excelența Sa Sandru care spre mirarea noastră nu s'a sfîit a vorbi românește și ne-a lădat pe noi pe toți și în deosebire a lădat pe feciorii nostri pentru ținuta lor vrednică de laudă, care a stors admirația străinilor din lumea întreagă. A vorbit apoi de faptele mărețe

ale regimentelor române dela Ivangorod, Doberdo și alte locuri necunoscute până acum în istorie unde feciorii nostri au dovedit cu sânge că virtutea proverbială românească n'a perit, că azi e fală să fi român. A încheiat apoi cu urări să trăiască Monarhul!

Vorbele calde și frumoase ale Excelenței Sale au fost des întrerupte de aclamări și strigăte de „Să trăiască”.

A cântat apoi corul bisericesc al domnilor din Viena câteva colinde și cântări, a cântat corul improvizat al voluntarilor dela Reg. 64 niște colinde populare și câteva cântări populare.

A vorbit apoi părintele gr.-or. Roșca, apoi dl Gramatovici pentru primarul Vienei Dr. Weiss Kirchner și pe urmă a vorbit tinărul nostru protopop castrens Dr. Iuliu Hossu mai demult fost secretar episcopesc în Lugoj. Ne-a vorbit despre credință, apoi despre credința soldatului român și despre vitejia lui. A fost viu aclamat.

La sfârșitul ceremoniei s'a ridicat din un colț de sală un voluntar, care a vorbit așa de frumos și așa de neaoș românește cum poate nu s'a vorbit în Viena. Toată sala s'a înstors spre dânsul iar Excelența

Sa Sandru nu și-a luat ochii de pe negriciosul „fratier” care ne-a fermecat pe toți cu baritonul său marcat. A multumit în numele soldaților de rând, comitetului de caritate din Viena, că ne-a făcut sărbătoarea aceasta. Apoi a tâlcuit vorbele „comitet” și „caritate” despre care a zis, că a adunat prisosul bogățiilor, ca să ne dea nouă săracilor daruri de Crăciun în *satu Impăratului!*

un pericol iminent. Alipirea Greciei la Impătrita Înțelegere, — pe lângă toată politica prevăzătoare și atitudinea bărbătească a regelui Constantin — se pare foarte probabilă. Ceeace numai în cazul acela ne-ar crea o situație mai dificilă, când francezii și englezii ar putea din Salonic să pornească ofensiva contra noastră. Probabilitatea aceasta nu suntă nici în cazul când anglo-francezii ar câștiga armata alină pentru a coopera în comun. Aceasta o văd și anglo-francezii, numai așa se poate explica de ce au explodat câteva poduri cari puteau fi uzate pentru ofensivă și s'au mărginit să-și construiască poziții de defensivă.

Vorbirea lordului Kitchener și a generalului Hutton. — Lordul Kitchener, în cuvintele adresate oșterilor englezi, cari au piecat pe front, între altele a spus după informațiile lui „Vossische Zeitung“ că războiul mondial e în stadiul ultim. Puterile centrale sunt eșuate (!), Anglia își adună toate forțele pentru câștigarea deplină a războiului. Secretul învingerii oștentii se datorește tacticii engleze, care a înmulțit de așa fronturile încât puterile centrale și-au consumat total forțele. La Chertsey generalul Hutton într'o vorbire a arătat, că timpul de trei ani, statorit de Kitchener pentru înfrângerea Germaniei e foarte puțin pentru acest scop. Aceasta nu e convingerea lui individuală, la ea aderează mulți generali englezi. Înmormele pierderi ce le-a suferit Anglia atât pe uscat cât și pe apă sunt un memento pentru acțiunea viitoare engleză.

Războiul european.

Rapoartele oficiale engleze relatează despre mari atacuri de Zeppelinuri asupra Parisului. Bombele număratoase aruncate din ele au secerat mai multe vieți omenești.

În Muntenegru e liniște. După informații particulare generalul munte-

negrin Martinovici, care a îndemnat trupele sale la rezistență contra armatei austro-ungare a căzut jertfă fiind împușcat de trupele sale. După comunicatele din Roma trupele italiene s'au împreunat cu trupele lui Essad pașa. La Durazzo sunt mulți ostași sârbi, cari nu sunt capabili pentru luptă.

Rușii din nou au îndreptat mai multe atacuri asupra pozițiilor noastre ce sunt situate spre nord-vest de Uscieks, atacurile lor au fost respinse.

Ententa a ocupat promontoriul grecesc Karaburnu. Comunicatele franceze anunță, că înaintea acestui promontoriu adese s'au văzut navigând vase germane de aceea comanda anglo-franceze, ca să evite atacurile flotei germane din apropierea acestui promontoriu, s'au văzut necesitate să ia în posesiune Karaburnul.

Pe celelalte fronturi nu a obvenit nimic de notat.

Idealismul obiectiv.

— Revizuirea idealurilor —

Discurs acad. de epis. Dr. O. Prohászka

— Tradus de Dr. C. Pavel —

(Continuare.)

S'a făcut provocare la alianța amficionică a elinilor, care într'altel pentru vremi de război a adus legea, că dușmanului nu-i este permis să strice apeductul orașelor asediate și față de acest gest al lumii antice s'a reliefat procedura Angliei, care țintește la flămânzirea Germaniei.

Las' că suntem prea departe de nivelul cultural al consiliului amficionic și — pe semne — progresul și elevația conștiinței internaționale nici pe departe nu-i în măsură să impedeze ravagiile brutalităților neînfrânate, precum nici proclamarea samavolniciei drept principiu pe toată linia. Și tocmai conșiderând aceste, revenim la convingerea, că sancțiunea dreptului nu consistă în dreptatea intrinsecă aceluia, — pentru că în urmă forța zdrobind drepturile noastre, zdrobește în aceeași vreme și elementele interne ale aceluia, — ci dreptul are să fi pus sub scutul unei puteri mai superioare și suprafizice. N'are trebuință numai de dreptate, de tratate internaționale, ci și de o realitate supranaturală și supramondială. Intemeierea dreptului numai pe echitate și dreptate încă nu ajunge; — mai trebuie ca însași dreptatea aceasta să o fixăm în regiuni mai superioare.

În treacăt țin să amintesc, că în consiliul amficionic cu învoirea lui Apelle a hotărât, ca distrugerea apeductelor să fie oprită. Legea așadar a fost pusă sub scutul unei voințe mai înalte. Pavăza legii acesteia este Dumnezeu, realitatea cea mai supremă.

La idealismul obiectiv este de altcum avizată și igiena sufletului. Fără de o realitate superioară și ideală orice ideologie e numai o aparență și tortură; sub povara acestor idei fără conținut sufletele se îmbolnăvesc și prind a gravita spre pesimism. Dala această realitate superioară ne vin cele mai mari forțe morale, ca și tot atâtea izvoare ale cinstei, credinței, conștiinței, ale omenimei, eroismului și ale jertfirei. Și câte

„forțe iraționale“ nu mai sunt în lumea aceasta? Și omul pe lângă munca și lupta zilnică mai are de furcă cu multe vedenii negre și uricioase, cum sunt oșecurile virtuților și ale dreptății, viața aceasta trecătoare cu nesuccesele ei cele multe și apoi puterea atotbiruitoare a morții. Cine nu cunoaște din propria experiență zbuciumul sufletului omenească, când din prăpastiile vieții se deslanțuesc acordurile: „De profundis“ și strigă ca odată să biruiască și binele asupra răului. În schimb însă vedem, cum se împânzește pustiu pretutindenea, vedem cum se împânzește pustiu pretutindenea, vedem cum redundează crazimile faptelor celor iraționale, vedem tragedia celor buni și succesele scabroase ale răului fizic, lipsit de orice etică. Ciocnirea dintre valuri și stânci nu-i atât înfiorătoare, cum e ceea dintre forțele brutale și spiritul omenească. Dar spiritul are să fie mai tare decât stânca în fața valurilor spumegânde. Spiritul acesta cu toate organele și instințele sale și cu toată tărie trebuie să se sprijinească în principii eterne, așa cum se sprijinesc rădăcinile pădurilor în crepăturile stâncilor, când le amenință mânia uraganului. Și n'avem numai să resistăm, ci trebuie să și atacăm și încă din propriile puteri ale spiritului. Dezvoltarea și propășirea spiritului în prima linie are trebuință de reacțiunea sufletului. Din adâncimile sufletului nostru are să erumpă vijelia viforului, ce prăbușește și entropeste, dar în aceeași vreme și curățe: de acolo are să pornească năstrușnicile și zguduitorile valuri, ce vor izbi într'o zi în temelile istoriei omenești; de aici răsturnările și cataclismele, pe urma cărora odată se va stabili ordinea.

În vreme ce cel slab șovăește, cel tare ară pădurea, zice poetul. Sufletul însă poate și mai mult. El nu rescoiește păduri, ci o lume întregă. Cu ascuțitul minții brăzdează de parcă e plug de oțel, și cu energiile inimii sparge stâncile ca și cum inima aceea ar fi o nemilosă drugă de fier.

(Va urma.)

† Episcopul Dr. Vasile Hossu.

— Voci de presă. —

„Cultura Creștină“.

„Obosit și zdrobit de un greu și îndelungat morib, pe urma unui colos de muncă săvârșită după un mare plan desfășurat de o rară inteligență și executat cu credință, conștiințiositatea, sinceritatea, răbdarea, stăruința și cu energia unui apostol, — episcopul Vasile al Gherlei moare în sara ultimă a anului 1915 v., în Budapesta, departe de iubitoarea sa turmă cuvântătoare.

Ziua primă a acestui an, la grelele și fatalele împrejurări, în cari trăim și trăesc astăzi atâtea popoare, a mai adaus pentru biserica noastră și pentru întreg neamul nostru o adâncă durere și îngrijorare, vestindu-ne căderea unui general, al cărui nume se va perpetua glorios în istoria luptelor, ce le-a condus și a învingerilor ce le-a raportat: în creațiunile mari și artistice ale aceluia, carea s'a chemat Vasile Hossu.

Știam de mult, că e grav bolnav, totuși desnodamentul dureres al vieții lui, prăbușirea acestei puternice colonne ne-a cutremurat, fiindcă, deși se spune la moartea bărbaților mari, că trăcea lor la eternitate

comportă pierderi ireparabile, credem, că foarte rar s'a potrivit vorba cu realitatea, ca acum.

Episcopul Vasile Hossu a trăit puțin. 50 de ani! Inșă mai rar o viață atât de bogată în vrednicii, în belșug de roade folositoare și de nenumărate binetacări ca a lui, care, închiegată în fapte mari, a împrumutat bisericii noastre glorie nepéritoare.

Bărbați de valoare, în special capul provinciei noastre bisericesti, știind, că progresul oricărei instituțiuni atârna de la oamenii, cari o servesc și-i stau în frunte și recunoscând complexul de valori, ce Dumnezeu le-a așezat în sufletul repositului arhieru, l-au înălțat și l-au ajutat să se ridice în fruntea unei serii întregi de instituțiuni religioase, culturale, literare, economice și politice, pe cari le-a servit cu tot devotamentul, cu adâncă pricepere și cu toată căldura inimii sale.

Terminând studiile filozofice și teologice în Roma, adurmitul în Domnul, în vârstă de 22 ani, ajunge profesor la seminariul arhiepiscopesc din Blaj, înbit fiind de elevi pentru claritatea și unctiunea, cu cari își făcea prelegerile. Aici împreună cu mai mulți înfruntă reuniunea femeilor din Blaj pentru ridicarea, respective ajutorarea unui internat de fetițe. Primul secretar al reuniunii a fost adurmitul. Împreună cu Dr. Grama, Dr. Bunea, cu Dr. Szmigelski și cu Dr. Marcu a înființat foata bisericăscă-politică „Unirea”, a cărei întâiul-redactor a fost și în care mai ales a scris mult, apărând rezolut drepturile bisericii și ale neamului nostru. Mai pe urmă a scris un articol rupt din sufletul său înțelegător, în care, cu prilejul jubileului de 40 ani de episcopie al I. P. S. Sale pâr. mitropolit Dr. Victor Mihályi, a arătat duios situația grea a unui arhieru român. În etate de 23 ani e numit membru în comisiunea pentru revidarea cărților liturgice și asesor la tribunalul matrimonial de a II-a instanță. La etate de 26 ani ajunge în fruntea internatului Vancan de băieți ca rector, unde, mână în mână cu prefectul internatului Emil Viciu, a pus o deosebită grijă atât pe creșterea fizică, cât și pe cea morală a alumnilor, ambele de cea mai mare însemnătate pentru viitorul bisericii și al neamului.

(Va urma.)

Informațiuni.

In favorul prizonierilor Austro-Ungari în Italia. Papa Benedict al XV. după informațiile lui „Reichspost” a dat o circulară către episcopi în care le ordonează să se intereseze de starea sufletească și trupească a prizonierilor din armata Austro-Ungară, cari sunt prin diecezele lor. În mai multe rânduri Papa a trimis cadouri pentru prooții internați.

Efectele cutrămurului de pământ. Din Vestem ni-se comunică următoarele: Miercuri la orele 8 și 38 secunde s'a simțit în comuna noastră o zguditură puternică, însoțită de un vuet înforător, cutrămurul a durat 15—20 secunde. Biserica, în urma cutrămurului a suferit noi crepături, mai are au fost crepați pereții dela altar, pe

cari l-am și întărit cu legături de fier. La multe case li-s'au desfăcut pereții, le-au căzut hoarnele. Miercuri seara la orele 6 și 30 secunde cutrămurul s'a repetat din nou și a durat 5 secunde, asemenea s'a repetat Joi seara la ora 6, în noaptea de Vineri spre Sâmbăta la orele 1 și 20 secunde și la orele 3 și 30 sec. Afară de aceste s'au simțit impulsuri mai mici ziua și noaptea până în momentul când scriu de 7—8 ori. Oamenii sunt foarte neliniștiți.

Din diferitele informații sosite la instit. meteorologic din Budapesta apare, că centrul cutrămurului de pământ care s'a simțit în întreg Ardealul, e regiunea aceea din comitatul Sibinului, pe unde Oitul se revarsă în România. Pământul din regiunea aceasta e într'o mișcare continuă. E mare îngrrijorare că aici se va mai repeta cutrămurul.

Introducerea calendarului gregorian în Bulgaria. În cercurile guvernamentale bulgare se discută ideea de a se introduce calendarul gregorian. Ideea de a se adopta în locul calendarului julian, cel gregorian în statele balcanice, se lansează de prin anul 1894, când călugărul Tondini a ținut în capitalele statelor din Balcani conferențe, prin care a arătat, că introducerea calendarului gregorian nu schimbă în mod esențial datele sărbătorilor orientale. Mai ales în Bulgaria s'a dat o deosebită atenție acestei reforme calendaristice care a fost pusă spre dezbateri și în consiliul miniștrilor. Introducerea calendarului gregorian e mai potrivită în anul acesta, când atât după calendarul gregorian cât și după cel julian Paștele cad în aceeași zi.

Posta Redacțiunii.

O. D. Liviu I. Ne surprinde, că Frăția Ta ne trimiți spre publicare, un articol, pe care l'ai publicat deja de o săptămână, în alte foi.

Cum să-l folosim noi acum, după-ce toată lumea l-a citit?

Articolul de mai înainte l-am primit. Vrem să eschidem polemicele, cari nu se pot delucida îndeajuns. — motivul republicării.

V. Maria. Turda. Vă rugăm să ne comunicați numele, așa vom da loc degrabă scrisorii trimise.

Autorului-artist dela „Românul”.

Griji, că iar faci vre-o prostie

Când te acheți în poezie

Pe nedrept de Dr. Prie.

Posta Administrațiunii.

Am primit și cășim abonamentele dela: Vărădicsehi pe 1915. — Craifalau (tr. Dsmărtin) pe 1915. — Szamosköcs pe 1914 și 1915. — Dr. I. N. Gherla pe 1916 pătrarul prim. — Tohan pe 1916 sem. 1-in. — Bozias pe 1915. Adresa o vom schimba îndatăce se vor mai împuțina cele existente. Oltracovița pe 1916. — Reuniune de lect. Ticvanul mare pe 1915 sem. 2-lea. — Fofotie pe 1915. — Felsőszelitye M. H. pe 1/9 1913—10/3 1914. — Orăștie pe 1915. — Zeicani pe 1/3 1914—10/4 1915. — Felminis pe 1915. — Székényerü-Szf.-Márton pe 1/7 1896—31/12 1897. — Cristofolul mare pe 1/3 1909—20/3 1911. — Mineiu pe 1915. — Farkaspatok (p. Puj) pe 10/3—10/9 1915. — Decanești pe 1915. — Oláhmetei pe 1915 sem. 2-lea. — Abrud pe 1/12 1915—1/12 1916. Schiopătarea provins din a. 1913. Atunci, cu plățirea din 8/3 s'an achitat anii 1910, 1911, 1912 și 1913 până în 1-a Decembrie.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:

Ioan Suciu.

„MONORANA” institut de credit în Monorfalva.

CONVOCATOR.

P. T. Domni acționari ai institutului de credit „MONORANA” se invită la adunarea generală ordinară care se va ținea în Monor la 28 Februar st. n. a. c.

Obiectele sunt:

1. Deschiderea sedinții prin prezidentul societății.
2. Verificarea acționarilor.
3. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere despre starea întreprinderii peste tot cu prezentarea bilanțului pe anul 1915.

Monor—Monorfalva în 27 Ianuarie 1916.

4. Distribuirea venitului curat.
5. Alegerea alor 3 membrii în comitetul de supraveghere pe 1 an.
6. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea protocolului adunării generale.
7. Eventuale propuneri.

Simeon Tanco, cassar.

Contul bilanț pe 1915 — Mérlegszámja.

Active. — Vagyon.	
Cassa — Kézpénz	4695.06
Imprumuturi pe obligații — Kötvénykölcsön	46066.89
	50761.95

Passive. — Teher.	
Capital acționar — Részvény- tőke	10000.—
Depuneri — Betétek:	
a) ale privaților — Magán- betétek 26141.41	
b) fond de rezerve — Tar- talékalaptőke 6982.20	33123.61
Realități — Ingatlanok	84.43
Creditori — Hitelezők	6000.—
Dividendă neridicată — Fel- nemvettosztalék	357.—
Profit curat — Tisztanyereség	1196.91
	50761.95

Contul profit și pierderi. — Nyereség és veszteség számla.

Debit. — Tartozik.	
Spese de tot soiul — Minden- neműköltések	196.40
Interesela depuneri — Betéti- kamatok	1498.55
Dare erarială — Államiadó	799.81
Interese la creditori — Hitel- csőkamatok	2127.50
Salare — Fizetések	1000.—
Profit curat — Tisztanyereség	5622.26
	1196.91
	6819.17

Credit. — Követel.	
Interese — Kamatok	3415.92
Int. de întârziere — Késedelmi kamatok	825.80
Taxa de transcriere — Átira-tásdíj	2.—
Provizioane — Jutalék	2860.81
Diverse — Vegyes	14.64
	6819.17

Monorfalva în 31 Decembrie 1915.

Monorfalva 1915 évi december hó 31-én.

Boarescu Aurel
igazg. tag. — membru în dir.

Puntea Mihailă
igazg. tag. — membru în dir.

Tanco Simeon
cassar — pénztárnok.

Subscmnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă. — Alulirott vizsgálóbizottságitagok jelenszámlákat megvizsgáltuk és teljesrendben találtuk.

Monorfalva în 27 Ian. 1916.

Fardui Petre.

Tanco Simeon I. Ilie.